

مدیریت کلاس درس

مؤلف:

روح اله عباسی

سرشناسه: عباسی، روح‌اله، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدآور: مدیریت کلاس درس / مولف روح‌اله عباسی.

مشخصات نشر: تهران: فروش، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۵۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۱۴-۶۲-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: کلاس‌داری - افت تحصیلی

رده‌بندی کنگ: ۶۳۹۶ م۴ع/۱۷ع/۳۰۱۳ LB

رده‌بندی دیو: ۳۷۱/۱۰۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۱۴۷۷

کتاب مدیریت کلاس درس

روح‌اله عباسی

ناظر فنی: ساجده مرادی

صفحه آرا: معین دلاوری

طراح جلد: ماریا لطفی

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۶

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: تهران - میدان انقلاب اسلامی - خیابان کارگر شمالی بالاتر از نصرت - پلاک ۱۱۴۶

تلفن: ۶۶۵۶۹۸۹۱ و ۶۶۹۳۱۶۶۹ دورنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸

وب سایت: www.hamyari.ir

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۲	ادبیات و گستره نظری پژوهش
۱۲	مدیریت کلاس
۲۹	افت تحصیلی
۳۲	عوامل مؤثر بر افت تحصیلی
۴۰	پیشینه تحقیق
۴۹	نتیجه گیری
۵۰	منابع و مأخذ

پیشگفتار

مهم‌ترین و اصلی‌ترین ثروت هر جامعه، نیروی انسانی آن است و هر تلاشی که در راستای توسعه انجام شود باید بر فعالیت نیروی انسانی تمرکز یابد. بیشتر نظام‌های آموزشی دنیا علی‌رغم پیشرفت‌های شگرفی که بشر در زمینه علوم، تکنولوژی و صنعت داشته هنوز نظام‌های آموزش و پرورش غربی را الگو قرار داده‌اند، عموماً افراد را برای مدیریت اداری و اجتماعی در خدمات دولتی تربیت می‌نمایند و نخبه‌پروری هدف اصلی نظام آموزش و پرورش جهانی را تشکیل می‌دهد. محتوای برنامه‌های درسی، براساس نگرشی شکل گرفته که به ذخیره کردن هرچه بیشتر دانش در ذهن دانش‌آموزان پرداخته تا آنان را از طریق کسب معلومات و میراث فرهنگی گذشته برای مسئولیت و موقعیت آینده در زندگی آماده کند و سرانجام با برگزاری آزمونی، دانش‌آموزان این معلومات را ارائه می‌دهند تا جدا از ارتقاء سطح علمی به مرحله بالاتر راه پیدا کنند و یا از ادامه تحصیل بازمانده. عدم توجه به نیازها و استعدادها، دانش‌آموزان و تفاوت‌های فردی آنان در این زمینه و عدم استفاده از روش‌های مطلوب تدریس و یادگیری، علاقه و انگیزه آنان را برای آموختن از بین می‌برد. این عدم علاقه، نتایج نامطلوبی را برای دانش‌آموزان که با زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی مختلف به مدرسه می‌آیند، به بار خواهد آورد.^۱

هزاره سوم میلادی، با جهانی شدن آموزش و با رشد فرآیندهای اطلاعات، ارتباطات و تغییرات سریع در دانش و مهاجرت‌ها همراه بوده است.^۲ اندیشمندان عصر حاضر، انفجار اطلاعات را نامی در خور و شایسته شرایط و مقتضیات امروز میدانند. در این عصر، سرمایه انسانی، مهمترین عامل توسعه سازمانی و آموزش، بهترین ابزار برای توسعه منابع انسانی به حساب می‌آید.^۳ به عبارت دیگر این اصل که آموزش در ارتقای سطح دانش، توانمندی‌ها و نگرش‌های انسان تأثیر بسزایی دارد، مورد توافق تمامی صاحب‌نظران و متخصصان امر آموزش

۱. مقیمی و همکاران ۱۳۸۹، ۱۴۴

۲. کارنوی، ۱۹۹۵

۳. ابوانسندج، ۲۰۰۱

و تعلیم و تربیت می‌باشد.^۱ گزارش سازمان ملل حکایت از آن دارد که نه تنها کشورهای پیشرفته و صنعتی جهان، بلکه کلیه کشورهای در حال توسعه نیز به این باور رسیده‌اند و امروزه قطب‌های صنعتی جهان، مبالغ هنگفتی را صرف آموزش کارکنان خود می‌کنند.

البته آموزش‌هایی می‌توانند باعث ایجاد افزایش کارایی گردند که هدف دار، مداوم و پرمحتوا بوده و به وسیله کارشناسان، اساتید و مربیان مجرب در امور آموزشی، برنامه‌ریزی و اجرا گردد. این آموزش‌ها می‌تواند نیروی انسانی یک سازمان را همگام با پیشرفت‌های علم و تکنولوژی به حرکت درآورده و در ارتقای کیفیت و کمیت کارایی آنان مؤثر باشد.^۲

پیشرفت‌های جامعه‌ای به چگونگی کیفیت آموزش و پرورش آن جامعه بستگی دارد. آموزش و پرورش اگر راه دموکراسی، روش علمی پیش گیرد زمینه‌ای ایجاد جامعه‌ای پیشرفته را مهیا می‌سازد. به منظور رسیدن به این دموکراسی، رعایت قانون و نظم و ایجاد نگرش مثبت در این زمینه و اعمال آن توسط افراد یک جامعه، به خصوص متولیان امر خطیر تعلیم و تربیت، ضرورت می‌یابد.

مقدمه

برای توسعه همه جانبه جوامع، اگر آموزش و پرورش نقش اول را نداشته باشد، حداقل پایین‌تر از سازمان‌های دیگر قرار نمی‌گیرد. اگر در تولید گندم، سیمن، آهن، مرغ و سایر اقلام مصرفی افت تولید مشاهده شود، با فاصله سازمان‌های مربوط و به‌ویژه مردم، عکس العمل نشان می‌دهند. اگر اتوموبیل، فقط یک ماه، چند درصدی کم‌تر تولید شود، همه رسانه‌ها خبرپراکنی کرده، جامعه را از تعادل خارج می‌سازند. می‌توان گفت که افت تولید اقلام مصرفی خیلی سریع در جامعه قابل مشاهده است. اما در آموزش و پرورش همواره افت تحصیلی وجود داشته و ضربه‌های جبران‌ناپذیری به کشور وارد شده است، ولی به دلیل تدریجی بودن و آثار نامرئی نتایج آن، یا متوجه قضیه نیستیم یا به عمد از کنارش می‌گذریم. آمارها نشان می‌دهند که در برنامه پنج ساله اول^۱، ۵۱۷ میلیارد ریال هزینه دانش‌آموزانی شد که پایه‌های تحصیلی تکرار کردند.

با پیشرفت جوامع و پیچیده شدن اختلالات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی مسائل آنها نیز ابعاد تازه‌تری یافته که لازمه حل آنها بهره‌گیری صحیح و عقلانی از تجربیات و نظریات صاحب‌نظران و پژوهشگران است. از جمله این مسائل که در سالهای اخیر توجه مسئولان تعلیم و تربیت را به خود مشغول داشت افت تحصیلی و علل و عوامل ایجادکننده یا تشدیدکننده آن در جامعه است. افت تحصیلی یکی از مشکلات اساسی در آموزش و پرورش کشور ماست و منجر به اتلاف منابع عظیمی از امکانات و سرمایه‌های انسانی، اقتصادی، اجتماعی می‌شود. افت تحصیلی به صورت ترک تحصیل، تکرار درس و مشروط شدن دانش‌آموزان در نظام جدید آموزش متوسطه مشاهده می‌شود. افت تحصیلی به صورت ترک تحصیل، تکرار درس و مشروط شدن دانش‌آموزان در نظام جدید آموزش متوسطه مشاهده می‌شود.^۲

افت تحصیلی به معنای دقیق آن زمانی است که فاصله قابل توجهی بین توان و استعداد

بالقوه و توان بالفعل فرد در فعالیتهای درسی و پیشرفت تحصیلی مشهود باشد.^۱

افت تحصیلی از دیدگاه اقتصاد دانان: آموزش و پرورش مانند یک کارخانه می باشد که مواد و امکانات موجود را مصرف می کند و چنانچه نتایج و برون داد مناسب نداشته باشد امکانات و مواد را تلف کرده است که به این اتلاف هزینه افت تحصیلی می گوئیم.^۲

منظور از افت تحصیلی، کاهش عملکرد تحصیلی و درسی دانش آموزان از سطحی رضایت بخش به سطحی نامطلوب است.^۳

افت تحصیلی باعث اتلاف سرمایه های انسانی و اقتصادی کشور می شود. افت تحصیلی باعث هدر رفتن سرمایه و سرانه آموزشی، متضرر شدن دولت و خانواده ها و از دست رفتن بهترین سرمایه انسانها یعنی عمری گردد. همچنین ضرر به اقتصاد خانواده و به هدر رفتن توان افراد و آسیب های روانی، اجتماعی این دانش آموزان و خانواده ها از دیگر پیامدهای آن است. این پدیده در نظامهای مختلف آموزشی و پایه های متفاوت تحصیلی اتفاق می افتد، لذا نمی توان یک الگو و مدل ثابت را در این زمینه به همه حوزه ها و مکانها تعمیم داد و بدون انجام تحقیقات میدانی درباره علل و عوامل مؤثر در افت تحصیلی اظهار نظر کرد و راههای مطلوب را پیشنهاد نمود. ابتدا لازم است آنچه که هست ترسیم و نارساییها و کمبودها بررسی شود و سپس با تبیین عملی مسائل و مشکلات موجود، راههایی برای حل آن پیشنهاد گردد.^۴

آمارهای بدست آمده از تحقیقات در مدارس کشور نشان می دهد که افت تحصیلی به صورت مردودی، ترک تحصیل زودرس و یا به صورت های دیگر میزان زیادی از منابع مالی و استعداد های نیروی انسانی جامعه را تلف کرده و آثار سوئی را به جا می گذارد. طی سالهای اخیر در مورد علل افت تحصیلی، مطالعات محدودی در سطح دانشگاه یا وزارت آموزش و

۱ پیریایی، ۱۳۸۷، ص ۹

۲ پیریایی، ۱۳۸۷، ص ۹

۳ بیابانگرد، ۱۳۷۸، نقل از پیریایی، ۱۳۸۷، ص ۱۰

۴ احمدی و همکاران، ۱۳۸۵

۵ گلشن فومنی ۱۳۷۶، ۱۵۷

پروژه انجام شده است.^۱ در این راستا پژوهش حاضر بررسی می کند که آیا رابطه ای بین شبکه های مدیریت کلاسی و زمینه های شغلی (سابقه، مدرک، رشته) معلمان با افت تحصیلی دانش آموزان پایه ششم مقطع ابتدایی شهر بروجرد وجود دارد؟

www.ketab.ir